

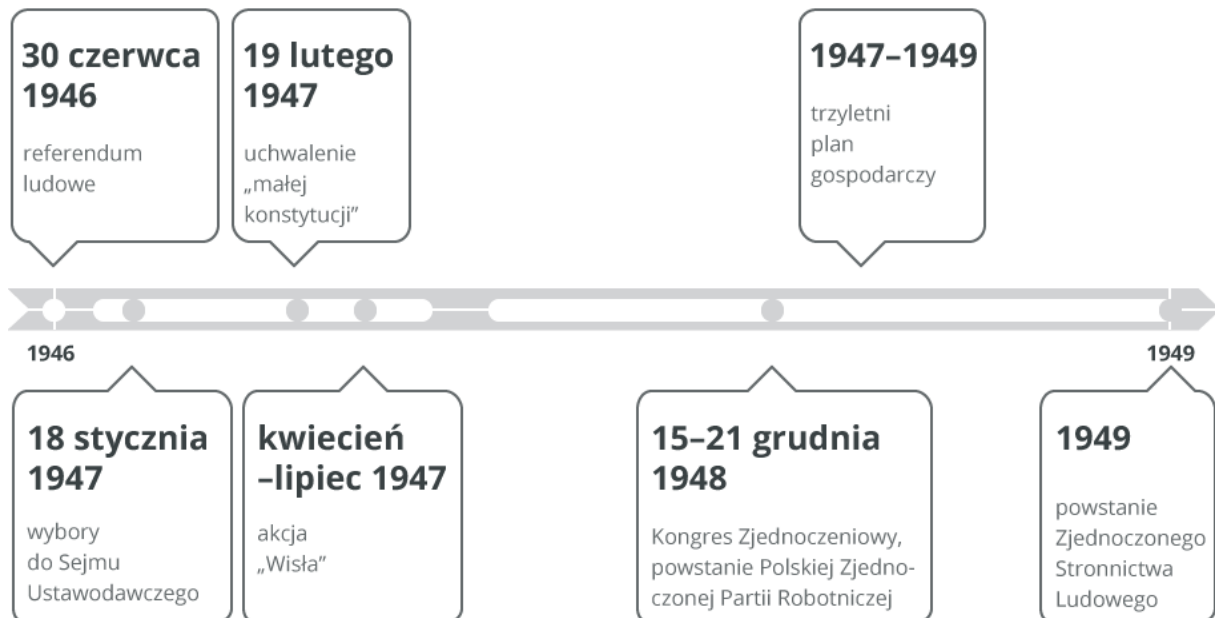
Temat : Walka o władzę w Polsce.

17.04.2020

Proszę zapisać temat w zeszycie.

Proszę przeczytać temat w podręczniku str. 318-327.

Przerysuj schemat do zeszytu

Przeczytaj

Po ostatecznych ustaleniach konferencji poczdamskiej zasadniczo ukształtowały się granice państwa polskiego. Obszar Polski zmniejszył się z ok. 388 tys. do 312 tys. km kwadratowych. Państwo polskie uzyskało tereny na Zachodzie w związku z przesunięciem granicy na linię Odry i Nysy Łużyckiej, ale utraciło Kresy Wschodnie (na rzecz ZSRR) z dwoma ważnymi ośrodkami: Wilnem i Lwowem. Przyznane Polsce ziemie, należące wcześniej do Niemiec, w języku propagandy funkcjonowały jako Ziemie Odzyskane. Mówiono o nich ironicznie „wyzyskane”, ponieważ przed wojną były rozwinięte gospodarczo, natomiast podczas pobytu na nich Armii Radzieckiej zostały ograbione, także przez szabrowników. W związku ze zmianami granicznymi dochodziło do przemieszczeń ludności, które przybrały masowy charakter. Z Ziem Odzyskanych Niemcy uciekali jeszcze podczas wojny (m.in. przed przesuującym się frontem). Najprawdopodobniej tereny te opuściło samodzielnie lub w wyniku przesiedleń około 8 mln Niemców. Miejsce powstałe w wyniku transferu ludności zajmowały przede wszystkim osoby zmuszone do opuszczenia Kresów Wschodnich w związku z włączeniem tych terenów do ZSRR. Określano ich mianem repatriantów.

Zapoznaj się z tekstem źródłowym 1 ze str.327 i odpowiedz ustnie na pytanie pod nim.

Przepisz do zeszytu

Proces szesnastu (Proces moskiewski) 1945r.

- Ciągła walka Armii Czerwonej z polskim podziemiem
- Marzec 1945r., zaproszono na spotkanie przedstawicielami władz konspiracyjnych do Pruszkowa; podstępnie aresztowano i wywieziono do Moskwy
- 18-21 czerwca 1945 – „proces szesnastu” („proces moskiewski”); m.in. Ostatni dowódca AK – Leopold Okulicki, Delegat Rządu na Kraj - Jan Stanisław Jankowski, przewodniczący Rządu Jedności Narodowej – Kazimierz Pużak
- Oskarżono o współpracę z Niemcami na szkodę ZSRR
- Stosunkowo łagodne wyroki (do 10 lat), ale część zamordowana; Okulicki najprawdopodobniej w grudniu 1946r., Jankowski najprawdopodobniej w 1953r., na dwa tygodnie przed uwolnieniem

Leopold Okulicki na procesie szesnastu obejrzyj

<https://www.youtube.com/watch?v=1UUIxos3Ce4>

Wyjaśnij w zeszycie jak komuniści walczyli z podziemiem niepodległościowym i czym była Akcja „WISŁA”.

Jeszcze przed utworzeniem Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej komuniści dekretemi PKWN rozpoczęli kreowanie nowej rzeczywistości politycznej, a przede wszystkim przejmowanie kontroli nad społeczeństwem. Dekrety umożliwiały między innymi sądenie osób cywilnych zgodnie z prawem wojskowym, tym samym przewidując w większości wypadków karę śmierci; łamały podstawowe zasady praworządności, jak choćby tę, że prawo nie działa wstecz, umożliwiały pełną dowolność interpretacyjną popełnionych czynów. Członkowie podziemia niepodległościowego skazywani byli na podstawie tych samych artykułów co zbrodniarze hitlerowscy. Nierzadko zdarzało się, że siedzieli później razem w celach więziennych.

Już po zakończeniu działań wojennych, nadal wykorzystując wspomniane akty, nowe władze próbowały zniszczyć zbrojne podziemie niepodległościowe. Mimo bowiem oficjalnego rozwiązania Armii Krajowej w styczniu 1945 roku większość jej struktur nie uległa likwidacji i prowadziła nadal działania w konspiracji.

Władze komunistyczne próbowały także w celu opanowania sytuacji w kraju wykazać się „dobrą wolą” (kiedy działanie „przez strach” nie przynosiło właściwego efektu). W sierpniu 1945 roku po raz pierwszy TRJN wprowadził amnestię. Skorzystało z niej około 30 tys. osób. Z kolejnej, ogłoszonej w lutym 1947 roku, skorzystało 75 tys. Nie wszystkie oczywiście osoby, które się ujawniły, walczyły w podziemiu zbrojnym. Po amnestii pozostało jeszcze około 2 tys. ukrywających się. Nazwano ich „żołnierzami wyklętymi” (zdecydowali się na walkę do końca mimo braku szans na zwycięstwo, przez lata byli „wyklęci” z oficjalnej wersji historii).

Władze walczyły nie tylko ze zbrojnym podziemiem niepodległościowym, ale także z Ukraińską Powstańczą Armią (UPA). Zmagania zbrojnie objęły Bieszczady i Podkarpacie. Przeciwnik znał teren, prowadził walkę szarpaną, korzystał z poparcia miejscowej ludności (ukraińskiej i łemkowskiej) i przez to był trudny do pokonania. Władze polskie postanowiły więc pozbawić UPA zaplecza i wysiedlić ze wspomnianych obszarów Ukraińców i Łemków. Za pretekst do przeprowadzenia akcji przesiedleńczej posłużyła śmierć gen. Karola Świerczewskiego, który zginął w zasadzce przygotowanej przez UPA. Akcja uzyskała nazwę „Wisła”. W ciągu trzech miesięcy wywieziono na Ziemię Odzyskane blisko 150 tys. Ukraińców i Łemków. Mogli oni zabrać ze sobą niewielką ilość dobytku, a żeby zapobiec ewentualnym powrotom, palono pozostawione przez nich domy.

Proszę się zapoznać ze stroną: <https://epodreczniki.pl/a/przejecie-wladzy-przez-komunistow-w-polsce/DfESY8Dvj>